

IMOVINSKA PRAVA ŽENA

Pravo na svojinu, odnosno imovinu, je osnovno ljudsko pravo koje se garantuje Ustavom, koje pravo ravnopravno uživaju muškarci i žene. Lišen-je ili ograničenje prava svojine nije dozvoljeno, o- sim kada to zahtijeva javni interes, uz pravičnu naknadu (npr. eksproprijacija).

U Crnoj Gori običajno pravo odricanja od imovine u korist muških članova porodice je jače od zakona. Žene u Crnoj Gori i dalje se dominantno odriču nasledstva u korist muških članova porodice, iako su zakonom izjednačene sa muškarcima. Patrija- halna ideologija je izuzetno jaka, pa žene bez obzira na ekonomski položaj i stepen obrazovanja, najčešće imaju takav stav da je odricanje od prava na imovinu porodična tradicija.

Žene imaju
jednako pravo
na porodično
nasljeđe kao
i muškarci!

Većina građana/ki njih 82% smatra da porodična imovina treba pripasti muškarcima i ženama podjednako.

Ipak samo njih 25% smatra da se to dešava u realnosti.

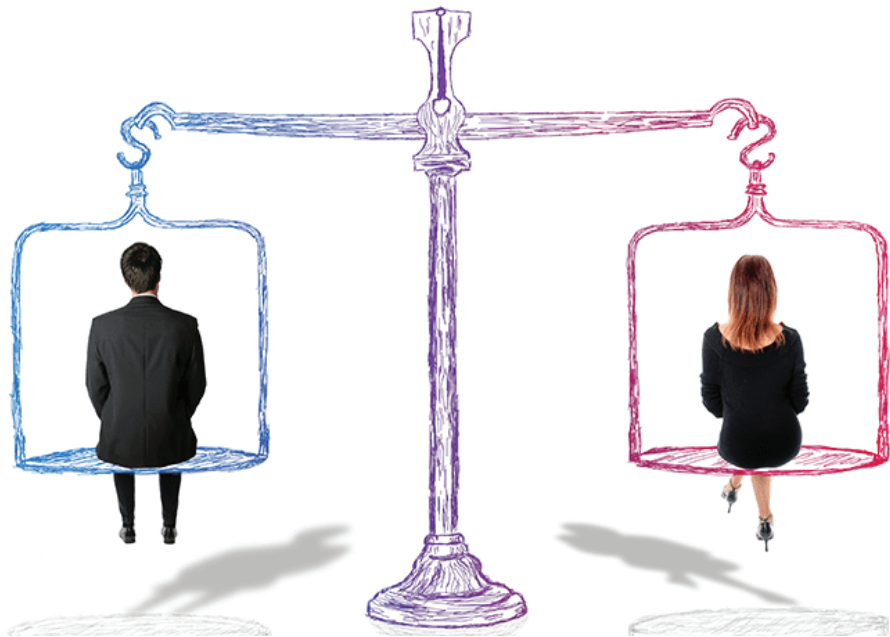
Skoro tri četvrtine njih 70% građana/ki vjeruje da društvo osuđuje žene koje se ne odreknju imovine u korist njihovog brata.

Nasledna prava

- Žena ima pravo nasleđivanja iza smrti svojih roditelja jednako kao njena braća.
- Žena ima pravo nasleđivanja i iza smrti svog bračnog supružnika, zajedno sa djecom, na jednake dijelove.
- Ukoliko nemaju potomaka, žena ima pravo na $\frac{1}{2}$ zaostavštine, a roditelji ostavioca na drugu polovinu.

Kad je neko lice umrlo ili je proglašeno za umrlo, sud po službenoj dužnosti pokreće postupak raspravljanja i podjele zaostavštine. Međutim, u praksi se postupak pokreće po predlogu zainteresovanog lica.

Iako većina građana/ki njih 88% imaju stav da imovina stečena u braku ili vanbračnoj zajednici treba biti jednako podijeljena, tek negdje oko polovine smatra da se to zaista dešava.

Prilikom razvoda braka/vanbračne zajednice žene ne pokreću postupak za podjelu imovine, iako su istu stekle zajedno sa partnerima u toku zajedničkog života. Mnoge žene nemaju informacije o pravu na nasljeđivanje i podjelom bračne imovine, nego ustaljenu praksu prihvataju kao pravo.

Žena može imati posebnu i zajedničku imovinu.

Posebna imovina

Posebnu imovinu čini:

- imovina stečena prije sklapanja braka,
- imovina stečena u toku braka nasleđem, poklonom ili drugim oblicima besteretnog sticanja,
- prihodi od posebne imovine koji nisu ostvareni radom supružnika.

Žena samostalno upravlja i raspolaže svojom posebnom imovinom, uz mogućnost drugačijeg dogovora sa suprugom.

Zajednička imovina

Zajedničku imovinu čini:

- imovina koju su bračni supružnici stekli radom i po osnovu rada u toku trajanja bračne zajednice, kao i prihodi iz te imovine,
- prihodi od posebne imovine koji su ostvareni radom bračnih supružnika,
- imovina stečena korišćenjem prava intelektualne svojine,
- imovina stečena po osnovu osiguranja kao i igrom na sreću u toku trajanja bračne zajednice.

Zajedničkom imovinom bračni supružnici u toku braka upravljaju i raspolažu zajednički i sporazumno, uz mogućnost drugačijeg dogovora. Međutim, sudska praksa je zauzela stav da, u situaciji kada zajedničkom imovinom raspolaže jedan bračni drug, ima se smatrati da to čini uz saglasnost drugog bračnog druga sa kojim je u skladnim bračnim odnosima.

Zajednička imovina se u katastar nepokretnosti i druge registre upisuje na ime oba bračna supružnika sa neopredjeljenim djelovima. Ukoliko je u registre upisan kao vlasnik na zajedničkoj imovini jedan supružnik, važi pretpostavka upisa na oba bračna supružnika, osim u slučaju kada je upis izvršen na osnovu ugovora između bračnih supružnika.

Vanbračna zajednica koja traje najmanje tri godine izjednačena je sa bračnom zajednicom u pogledu imovinsko-pravnih odnosa vanbračnih partnera. U situaciji kada je rođeno zajedničko dijete ili je nastavljena sklapanjem braka, vanbračna zajednica je izjednačena sa bračnom i prije isteka vremena od tri godine.

Podjela bračne/vanbračne imovine

U slučaju razvoda, prekida vanbračne zajednice, kao i toku bračne zajednice, bračni supružnici mogu sporazumno izvršiti diobu zajedničke imovine. Bračna tekovina supružnika, u slučaju da nije sporazumno podijeljena, dijeli se na jednake djelove ukoliko neki od bračnih drugova ne dokaže da je njegov/njen doprinos u sticanju zajedničke imovine očigledno i značajno veći od doprinosa drugog bračnog druga. Pri utvrđivanju udjela svakog bračnog supružnika, sud će voditi računa ne samo o prihodima i zaradi svakog bračnog supružnika, već i o pomoći jednog bračnog supružnika drugome, o radu, domaćinstvu i porodici, o brizi oko vaspitanja i podizanja djece, kao i o svakom drugom vidu rada i saradnje u upravljanju, održavanju i povećanju zajedničke imovine.

“Muškarci, njihova prava, i ništa više,
žene, njihova prava, i ništa manje”

Susan B. Anthony

“Postizanje rodne ravnopravnosti je odgovornost svih nas”

Vlada Crne Gore

Ministarstvo za ljudska i manjinska prava

Projekat je podržan od strane Ministarstva za ljudska i manjinska prava
